

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія та методологія наукових досліджень

вид дисципліни, шифр за ОП	<i>обов'язкова, ОК 4</i>
семестр	<i>2</i>
кількість кредитів ЄКТС	<i>4 кредити ЄКТС</i>
форма підсумкового семестрового контролю	<i>екзамен</i>
мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>
кафедра	<i>філософії і політології</i>

для здобувачів вищої освіти:

рівень вищої освіти	<i>третій (освітньо-науковий)</i>
галузь знань	<i>07 Управління та адміністрування</i>
спеціальність	<i>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>
освітньо-наукова програма	<i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>
форма навчання	<i>Очна (денна, вечірня)</i>

Розробники:

Володимир КОРЖЕНКО, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри
філософії і політології

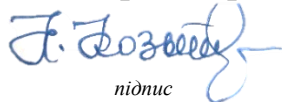
підпис

Галина ФЕСЕНКО, доктор філософських наук, професор, професор кафедри
філософії і політології

підпис

Наталія КОЗИРСЬКА, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри
філософії і політології

підпис

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії і політології
Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає освітньо-науковій програмі
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

**Гарант освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»**

Олена ДИМЧЕНКО, завідувача кафедрою
Підприємництва та бізнес-адміністрування, д.е.н., проф.

підпис

**Директор Навчально-наукового інституту підготовки кадрів вищої
кваліфікації**

Віктор ХАРЧЕНКО, д-р техн. наук, професор

підпис

1. Мета дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх науковців вищої кваліфікації системи базових знань, що стосуються філософських (світоглядних) та методологічних питань з історії розвитку науки, оволодіння ними основними положеннями сучасної парадигми філософії науки як філософської методології задля забезпечення їхньої професійної соціалізації як дослідників, а також розвиток навичок застосування філософської культури в наукових дослідженнях та умінь у своїй діяльності спиратися на досягнення сучасної науки і філософії.

2. Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на базові знання в галузі філософії.

3. Результати навчання

Програмний результат навчання	Методи навчання	Форми оцінювання	Результати навчання за дисципліною
РН01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.	Словесні (усні), наочні (демонстрація ілюстративного матеріалу), практичні (практичні завдання), інтерактивні (дискусії)	Усне та письмове опитування, письмовий контроль (перевірка есе), тестові методи	-формувати цілісне уявлення про процес науково-дослідної роботи на засадах філософії наукового пізнання;
РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.			-застосовувати критерії наукової раціональності; -знати принципи наративного тлумачення та пояснення у науці;
РН08. Формулювати та перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, актуальні літературні та			-використовувати принципи наукової творчості та спиратися на досягнення сучасної науки;

інформаційні джерела, результати теоретичного аналізу, моделювання, експериментальних досліджень.			
РН09. Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.			-формувати і усвідомлено застосовувати філософську культуру в наукових дослідженнях; -дотримуватися норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Філософія та методологія наукових досліджень

Змістовий модуль 1. Сучасна парадигма філософії наукових досліджень.

Сучасна парадигма філософії наукових досліджень (перший змістовний модуль), перш за усе, стосується філософії як основи наукового світогляду сучасного вченого, світоглядної функції філософії загалом. Зокрема, вплив світогляду вченого на інтерпретацію його наукових доробок можна прослідкувати на прикладі творчості науковців зі світовим ім'ям Альберта Ейнштейна і Анрі Пуанкаре та інших. Світоглядні позиції вченого передбачають розуміння розвитку науки в умовах сучасної держави як інституту публічного адміністрування, антропологічного повороту у філософії і науці, соціальної держави, суспільства сталого розвитку.

Змістовий модуль 2. Методологія наукових досліджень.

Другий змістовний модуль присвячено осмисленню поняття «філософської методології», її предмета, основних рис та загальних принципів, а також «операційних методологічних питань та концептуальних (світоглядних) методологічних питань. Розкривається зміст основних форм і методів наукового пізнання, сутнісні відмінності соціального та природничо-наукового пізнання. На завершення розглядаються питання щодо понять «етики наукової діяльності» та світогляду науковця, його відповідальності та філософської культури.

Змістовий модуль 3. Планування і виконання наукових досліджень.

Сучасний аспірант має чітко розуміти процес планування і виконання наукових досліджень. Цим змістовним модулем завершається логіка підготовка аспіранта з «Філософії та методології наукових досліджень». Цей змістовний модуль пов'язаний з визначенням та обґрунтуванням структури наукової роботи доктора філософії, осмисленням основних етапів вибору теми дослідження та

наукової проблеми як вихідного моменту наукового дослідження, визначенням технології роботи з науковим текстом. Важливого значення для аспіранта набувають питання щодо організації і проведення попереднього захисту дисертації та подання дисертації до спеціалізованої вченої ради тощо.

5. Структура навчальної дисципліни і розподіл часу

Змістові модулі	Кількість годин				
	усього	лек.	практ.	лаб.	сам. роб.
МОДУЛЬ 1	120	16	30	-	74
Змістовий модуль 1	45	6	12	-	27
Змістовий модуль 2	30	6	12	-	12
Змістовий модуль 3	30	4	6	-	20
Підсумковий семестровий контроль	15				15

6. Теми лекцій

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Взаємозв'язок філософії і науки в історії розвитку суспільства	Філософія, передумови її генезису, основна проблематика та типи філософствування. Філософія і світогляд: світоглядна функція філософії. Основні історичні етапи в розвитку наукових знань. Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Онтологічна та епістемологічна складові системи філософських засад науки. Наукові картини світу в історичній ретроспективі. Науково орієнтовані напрямки філософії у XIX ст. Виникнення та еволюція філософії науки. Філософія науки XX століття. Розвиток постнекласичної науки та особливості її філософсько-методологічного осмислення.	1
Тема 2. Наука як соціальний інститут та продуктивна сила сучасного суспільства	Наука як система знань, дослідницька діяльність, соціальний інститут. Суспільство і науково-технічний прогрес. Функції науки. Наука і суспільство. Наука і освіта. Наука як сутнісний чинник інноваційно-інвестиційного розвитку суспільства. Наука та цінності техногенної цивілізації. Перспективи розвитку науки в сучасній державі як системі саморозвитку та інституті публічного	2

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
	адміністрування. Специфічні особливості держави як складної соціальної системи.	
Тема 3. Філософія і наука в сучасному ринковому суспільстві	Державний менеджмент у сучасному ринковому суспільстві. Місце і роль науки та підприємництва у стратегії соціально-економічних трансформацій. Модель «Нового державного менеджменту». Основні сфери державного менеджменту в ринковому суспільстві. Наука в умовах «верхнього» та «нижнього» шляхів розвитку національної економіки. Філософія модернізації соціально-економічних відносин в Україні.	1
Тема 4. Антропологічна спрямованість сучасної філософії і науки	Людина і світ в сучасному науковому пізнанні. Поняття та сутність антропологічного повороту у філософії і науці. Філософська антропологія німецького філософа Макса Шелера (1874–1928). Зміст та специфічні особливості нових ідей в сучасній філософії науки як методологічних орієнтирів наукових досліджень: «новий раціоналізм»; синергетика; теорія біо- та ноосфери Володимира Вернадського; антропний космологічний принцип; теорія соціального мережевого аналізу (Social Network Analysis); теорія відповідального (справедливого) управління (Good Governance). Світоглядна філософія екзистенціалізму як основа неklasичної онтології людини.	1
Тема 5. Філософія і наука в розвитку соціальної держави	«Держава добробуту» як відповідь на неспроможності ринку. Поняття «соціальної держави» та державне забезпечення «соціальності». Сучасні моделі соціальної держави. Основні виклики соціальній державі у сучасному глобалізованому світі. Наука і сталий розвиток суспільства: характерні ознаки сталого розвитку суспільства, «точки розвитку» та «території розвитку». Мета та основні ідеї сучасної європейської політики регіоналізації.	1
Змістовий модуль 2		
Тема 6.	Поняття «філософської методології». Предмет філософської методології. Основні риси	1

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Методологія: сутність, зміст, поняття	філософської методології. Загальні принципи філософської методології. Операційні методологічні питання. Концептуальні (світоглядні) методологічні питання. Поняття наукового методу. Метод, методологія, методика. Методологічні процедури верифікації, обґрунтування і фальсифікації. Роль філософської методології у науковому пізнанні.	
Тема 7. Епістемологічна та «софійна» моделі сучасного наукового дискурсу	Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Епістемологічні наслідки міждисциплінарного підходу в сучасній науці. Специфіка соціогуманітарного наукового дискурсу. Становлення соціально-гуманітарних методологій: герменевтика і феноменологія. Структуралізм як дослідницька програма. Філософська теорія пізнання та логіка мислення в пізнанні і людській діяльності. Відмінності соціального та природничо-наукового пізнання. Поняття соціальної істини та її значення для соціальних практик. Витоки, генезис та розвиток культури мислення.	1
Тема 8. Основні форми наукового пізнання	Базовий інструментарій наукового дослідження в контексті творчої й інноваційної діяльності. Емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання. Поняття «форми» наукового пізнання. Форми емпіричного та теоретичного пізнання. Гіпотеза як система умовиводів. Передумови перетворення гіпотези в теорію. Теорія її структура та функції.	1
Тема 9. Методи наукового пізнання як базовий інструментарій наукового дослідження	Поняття «методів наукового пізнання». Методи наукового пізнання (емпіричний рівень). Спостереження, правила та умови для його здійснення. Експеримент, постановка цілі, планування, контроль, інтерпретація та обробка даних. Класифікація експериментів. Вимірювання: відносне та абсолютне. Порівняння: класифікаційне, метричне. Методи наукового пізнання (теоретичний рівень): узагальнення, абстрагування, моделювання, аналітичний метод. Формалізація як засіб вираження змісту знання завдяки мові. Види та	2

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
	значення мови у науковій діяльності. Аксиоматизація. Аксиоми, теореми, метатеореми. Методи наукового пізнання (теоретичний та емпіричний рівні): опису, порівняння, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, аналогії і ідеалізації, аксіоматичний метод, гіпотетико-дедуктивний метод, метод моделювання.	
Тема 10. Етика науки і відповідальність вченого	Етос науки. Поняття етики наукової діяльності та світогляду науковця. Соціальна відповідальність вченого та об'єктивна логіка розвитку науки. Ціннісна і моральна оцінка наукової пізнавальної діяльності. Соціально-етичні проблеми науки. Поняття філософської культури науковця.	1
Змістовий модуль 3		
Тема 11. Організація науково-дослідної роботи	Методика організації і проведення наукового дослідження. Зовнішні та внутрішні фактори організації наукової діяльності. Структура наукової роботи доктора філософії. Основні етапи вибору теми дослідження. Проблема як вихідний момент дослідження. Виявлення, формування та шляхи вирішення наукової проблеми. Обґрунтування актуальності дослідження. Постановка мети, цілей та завдань дослідження. Визначення об'єкта та предмета дослідження. Первинна та вторинна інформація. Методи збору, обробки та аналізу інформації. Визначення методів та методології дослідження. Розробка та оформлення висновків дослідження. Критерії науковості дослідження.	1
Тема 12. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику	Основні вимоги до кваліфікаційної роботи. Підготовчий етап дослідження. Інформаційний етап. Аналітичний, реконструктивний та пояснювальний етапи. Творчість як компонент роботи з науковим текстом. Технологія роботи з науковим текстом. Написання розділів основної частини. Сучасні вимоги до висновків, вступу та списку використаних джерел. Оформлення дисертації.	1

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Тема 13. Організація і проведення захисту дисертації	Організація і проведення попереднього захисту дисертації: (повна готовність дисертації та автореферату, наказ, доповідь як на захисті, кінцевий варіант презентації та роздаткового матеріалу, фіксація зауважень експертів та виступаючих, погодження відповідей на зауваження з експертами). Довідки про упродовження. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради (готується відповідний пакет документів та проект висновку комісії спеціалізованої вченої ради 7 – 8 сторінок за відповідною формою з рекомендацією прізвищ опонентів). Процедура захисту.	2

7. Теми практичних занять

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Взаємозв'язок філософії і науки в історії розвитку суспільства	Філософія, передумови її генезису, основна проблематика та типи філософствування. Філософія і світогляд: світоглядна функція філософії. Основні історичні етапи в розвитку наукових знань. Філософські засади науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний. Онтологічна та епістемологічна складові системи філософських засад науки. Наукові картини світу в історичній ретроспективі. Науково орієнтовані напрямки філософії у ХІХ ст. Виникнення та еволюція філософії науки. Філософія науки ХХ століття. Розвиток постнекласичної науки та особливості її філософсько-методологічного осмислення.	2
Тема 2. Наука як соціальний інститут та продуктивна сила сучасного суспільства	Наука як система знань, дослідницька діяльність, соціальний інститут. Суспільство і науково-технічний прогрес. Функції науки. Наука і суспільство. Наука і освіта. Наука як сутнісний чинник інноваційно-інвестиційного розвитку суспільства. Наука та цінності техногенної цивілізації. Перспективи розвитку	2

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
	науки в сучасній державі як системі саморозвитку та інституті публічного адміністрування. Специфічні особливості держави як складної соціальної системи.	
Тема 3. Філософія і наука в сучасному ринковому суспільстві	Державний менеджмент у сучасному ринковому суспільстві. Місце і роль науки та підприємництва у стратегії соціально-економічних трансформацій. Модель «Нового державного менеджменту». Основні сфери державного менеджменту в ринковому суспільстві. Наука в умовах «верхнього» та «нижнього» шляхів розвитку національної економіки. Філософія модернізації соціально-економічних відносин в Україні.	2
Тема 4. Антропологічна спрямованість сучасної філософії і науки	Людина і світ в сучасному науковому пізнанні. Поняття та сутність антропологічного повороту у філософії і науці. Філософська антропологія німецького філософа Макса Шелера (1874–1928). Зміст та специфічні особливості нових ідей в сучасній філософії науки як методологічних орієнтирів наукових досліджень: «новий раціоналізм»; синергетика; теорія біо- та ноосфери Володимира Вернадського; антропний космологічний принцип; теорія соціального мережевого аналізу (Social Network Analysis); теорія відповідального (справедливого) управління (Good Governance). Світоглядна філософія екзистенціалізму як основа неklasичної онтології людини.	4
Тема 5. Філософія і наука в розвитку соціальної держави	«Держава добробуту» як відповідь на неспроможності ринку. Поняття «соціальної держави» та державне забезпечення «соціальності». Сучасні моделі соціальної держави. Основні виклики соціальній державі у сучасному глобалізованому світі. Наука і сталий розвиток суспільства: характерні ознаки сталого розвитку суспільства, «точки розвитку» та «території розвитку». Мета та основні ідеї сучасної європейської політики регіоналізації.	2
Змістовий модуль 2		

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Тема 6. Методологія: сутність, зміст, поняття	Поняття «філософської методології». Предмет філософської методології. Основні риси філософської методології. Загальні принципи філософської методології. Операційні методологічні питання. Концептуальні (світоглядні) методологічні питання. Поняття наукового методу. Метод, методологія, методика. Методологічні процедури верифікації, обґрунтування і фальсифікації. Роль філософської методології у науковому пізнанні.	2
Тема 7. Епістемологічна та «софійна» моделі сучасного наукового дискурсу	Наука як форма знання та епістемологічний дискурс. Епістемологічні наслідки міждисциплінарного підходу в сучасній науці. Специфіка соціогуманітарного наукового дискурсу. Становлення соціально-гуманітарних методологій: герменевтика і феноменологія. Структуралізм як дослідницька програма. Філософська теорія пізнання. Відмінності соціального та природничо-наукового пізнання. Поняття соціальної істини та її значення для соціальних практик. Витоки, генезис та розвиток культури мислення.	2
Тема 8. Наука як форма знання та епістемологічний дискурс	Логіка мислення в пізнанні і людській діяльності. Діалектика, основні вимоги діалектики та критичне мислення. Рекурентність мислення у соціальному пізнанні та можливість комунікації. Основні вимоги принципу раціональності.	2
Тема 9. Основні форми наукового пізнання	Базовий інструментарій наукового дослідження в контексті творчої й інноваційної діяльності. Емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання. Поняття «форми» наукового пізнання. Форми емпіричного та теоретичного пізнання. Гіпотеза як система умовиводів. Передумови перетворення гіпотези в теорію. Теорія її структура та функції.	2
Тема 10. Методи наукового	Поняття «методів наукового пізнання». Методи наукового пізнання (емпіричний рівень). Спостереження, правила та умови для	2

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
пізнання як базовий інструментарій наукового дослідження	його здійснення. Експеримент, постановка цілі, планування, контроль, інтерпретація та обробка даних. Класифікація експериментів. Вимірювання: відносне та абсолютне. Порівняння: класифікаційне, метричне. Методи наукового пізнання (теоретичний рівень): узагальнення, абстрагування, моделювання, аналітичний метод. Формалізація як засіб вираження змісту знання завдяки мові. Види та значення мови у науковій діяльності. Аксиоматизація. Аксиоми, теореми, метатеореми. Методи наукового пізнання (теоретичний та емпіричний рівні): опису, порівняння, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, аналогії і ідеалізації, аксіоматичний метод, гіпотетико-дедуктивний метод, метод моделювання.	
Тема 11. Етика наукової діяльності	Етос науки. Поняття етики наукової діяльності та світогляду науковця. Соціальна відповідальність вченого та об'єктивна логіка розвитку науки. Ціннісна і моральна оцінка наукової пізнавальної діяльності. Соціально-етичні проблеми науки. Поняття філософської культури науковця.	2
Змістовий модуль 3		
Тема 12. Організація науково-дослідної роботи	Методика організації і проведення наукового дослідження. Зовнішні та внутрішні фактори організації наукової діяльності. Структура наукової роботи доктора філософії. Основні етапи вибору теми дослідження. Проблема як вихідний момент дослідження. Виявлення, формування та шляхи вирішення наукової проблеми. Обґрунтування актуальності дослідження. Постановка мети, цілей та завдань дослідження. Визначення об'єкта та предмета дослідження. Первинна та вторинна інформація. Методи збору, обробки та аналізу інформації. Визначення методів та методології дослідження. Розробка та оформлення висновків дослідження. Критерії науковості дослідження.	2

Тема	Зміст (план)	Кількість ауд. годин
Тема 13. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику	Основні вимоги до кваліфікаційної роботи. Підготовчий етап дослідження. Інформаційний етап. Аналітичний, реконструктивний та пояснювальний етапи. Творчість як компонент роботи з науковим текстом. Технологія роботи з науковим текстом. Написання розділів основної частини. Сучасні вимоги до висновків, вступу та списку використаних джерел. Оформлення дисертації.	2
Тема 14. Організація і проведення захисту дисертації	Організація і проведення попереднього захисту дисертації: (повна готовність дисертації та автореферату, наказ, доповідь як на захисті, кінцевий варіант презентації та роздаткового матеріалу, фіксація зауважень експертів та виступаючих, погодження відповідей на зауваження з експертами). Довідки про упровадження. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради (готується відповідний пакет документів та проект висновку комісії спеціалізованої вченої ради 7 – 8 сторінок за відповідною формою з рекомендацією прізвищ опонентів). Процедура захисту.	2

8. Індивідуальне завдання (ІЗ)

Не передбачено.

9. Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання

Методи поточного контролю за темами (тестові завдання, робота з теоретичним матеріалом та філософськими текстами, есе, усні доповіді, усне опитування за питаннями, що передбачені планом практичних занять, інші види завдань) із зазначенням кількості балів, які можна отримати за кожну тему та за модуль в цілому, передбачають 100-бальну систему оцінювання.

Методи модульного контролю (за змістовими модулями): тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE.

Методи підсумкового семестрового контролю: екзамен у вигляді тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE.

Структура навчальної дисципліни і розподіл балів

Змістові модулі	Максимальна кількість балів				
	усього	практ.	лаб.	самостійна робота	
				завдання	модульний контроль
МОДУЛЬ (1)	100		-		
Змістовий модуль 1	20	12	-	3	5
Змістовий модуль 2	25	18	-	3	4
Змістовий модуль 3	25	12	-	8	5
Підсумковий семестровий контроль	30	-	-	-	-

Види завдань, засоби контролю і максимальна кількість балів

Види завдань та засоби контролю	Розподіл балів
Змістовий модуль 1	20
Робота на практичних заняттях №1–6 (усні доповіді, опитування, доповнення, участь у дискусіях: 6 практичних занять * 2 бали =12 балів)	12
Завдання до самостійної роботи (самостійно шукати та критично опрацьовувати тексти, в яких розглядається проблематика філософії науки, написання філософського есе)	3
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ1	5
Змістовий модуль 2	25
Робота на практичних заняттях №7–12 (усні доповіді, опитування, доповнення, участь у дискусіях: 6 практичних занять * 3 бали =18 балів)	18
Завдання до самостійної роботи (презентація самостійного філософсько-наукового дослідження у форматі Power Point)	3
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ2	4
Змістовий модуль 3	25
Робота на практичних заняттях №13–15 (усні доповіді, опитування, доповнення, участь у дискусіях: 3 практичних занять * 4 бали =12 балів)	12
Завдання до самостійної роботи (презентація самостійного філософсько-наукового дослідження у форматі Power Point)	8
Тест за теоретичним матеріалом ЗМ3	5
Підсумковий семестровий контроль – екзамен (письмово або на платформі MOODLE)	30
ВСЬОГО ЗА МОДУЛЕМ	100

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Рівень компетентності	Чотирибальна/двобальна шкала	
		екзамен	залік
90-100	високий	відмінно	зараховано
82-89	достатній	добре	
74-81			
64-73			
60-63	середній	задовільно	
35-59	низький	незадовільно	не зараховано
0-34			

10. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Навчальний процес забезпечено аудиторією з мультимедійною технікою для проведення лекційних і практичних занять. Застосовується навчально-методичне забезпечення, яке відповідає сучасним нормам та новітнім тенденціям розвитку в даній галузі знань та дотичних міждисциплінарних напрямів. Освітні компоненти Робочої програми забезпечені дистанційним курсом на платформі Moodle.

Методичне забезпечення

1. «Філософія та методологія наукових досліджень» / ID дистанційного курсу дисципліни у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. – URL: <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=754>
2. Корженко В. В. Філософія та методологія наукових досліджень : План-конспект лекцій / В. В. Корженко; Харків. нац. ун-т город. хоз-ва ім. А. Н. Бекетова. 2022. – Рукопис. URL: <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=754>
3. Корженко В. В. Філософія та методологія наукових досліджень : Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни. / В. В. Корженко; Харків. нац. ун-т город. хоз-ва ім. А. Н. Бекетова. 2022. – Рукопис. URL: <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=754>

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Адміністративно-територіальний устрій України: методологічні основи та практика реформування : монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. ред. В. С. Кравців. – Львів, 2016. – 264 с. URL : <https://ird.gov.ua/irdp/p201605011.pdf>
2. Бабаєв В. М. Міжнародні спортивні змагання: механізми державного впливу на регіональний розвиток : монографія / В. М. Бабаєв, С. В. Волик; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 213 с. URL : https://eprints.kname.edu.ua/45178/1/2016_%D0%9F%D0%95%D0%A7_18%D0%9C%D0%9D_%E2%84%962_Babaev_Volyk.pdf
3. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти : [монографія] / В. М. Бабаєв. – Харків : ХНАМГ, 2010. – 306 с. URL:

https://koha.kname.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=47063&query_desc=kw%2Cwrdl%3A%20%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B8%D0%BC%20%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC

4. Fesenko, G., Fesenko, T., Fesenko, H., Shakhov, A., Yakunin, A., Korzhenko, V. (2021). Developing e-maturity model for municipal project and program management system. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(3 (109), 15–28. URL: https://www.researchgate.net/publication/349766876_Developing_e-maturity_model_for_municipal_project_and_program_management_system (Scopus)

5. Корженко В. В. Теоретико-методологічні засади наукових досліджень в галузі державного управління : [Монографія] / В. В. Корженко, Н. С. Корабльова, О. К. Чаплигін [та ін.]; за заг. ред. В. В. Корженка. – Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. – 495 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Biblioteka_Magistra/5ebd2ce6-7abf-4b84-9d9e-387384cf2d29.pdf, *Сторінки для опрацювання: С. 56 – 78; 92 – 114; 340 – 478.*

6. Корженко В. В. Ключові ідеї сучасної концепції Governance : регіональний вимір / В. В. Корженко // Стратегія регіонального розвитку: формування та механізми реалізації: Матеріали пленарного засідання щоріч. між нар. наук.-практ. конф. 31.10.2007 р. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. – С. 28–32. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fps.kname.edu.ua/images/phil/Korgenko/2.pdf>.

7. Корженко В. В. Освітні ініціативи та суспільний поступ / В. В. Корженко // Актуальні проблеми державного управління: Наук. зб. – Харків : ХФ УАДУ. – 2000. – № 2. – С. 52 – 57. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fps.kname.edu.ua/images/phil/Korgenko/7.pdf>.

8. Корженко В. В. Парадигмально-ціннісні орієнтири суспільного поступу та публічне управління / В. В. Корженко // Державне будівництво : електронне видання. – Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2016. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=DeBu_2016_1_14

9. Корженко В. В. Становлення концепції Governance у процесі формування сучасного європейського адміністративного простору / В. В. Корженко, Л. В. Хашиєва // Вісник НАДУ при Президентіві України. – 2011. – № 2. – С. 10–19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fps.kname.edu.ua/images/phil/Korgenko/11.pdf>.

10. Korzhenko V., Kovalenko N., Kozyrieva N. Philosophy of mechanisms for state impact in market environment : experience of Ukraine. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. праць. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр». 2020. № 2 (58). Р. 16–24. URL: <https://periodicals.karazin.ua/apdu/article/view/19418> (Index Copernicus International)

11. Корженко В. В., Козирєва Н. В. «То be or not to be ?»: філософія сучасного світу. The XXXIII International Scientific and Practical Conference «Trends in the development of science in the modern world», August 23 – 26, 2022, Graz, Austria. P. 315–319. URL : <https://isg-konf.com/ru/trends-in-the-development-of-science-in-the-modern-world/>
12. Корженко В. В., Козирєва Н. В. З практичної філософії : творча міць філософії виховання. The XXXIV International Scientific and Practical Conference «Problems of the development of modern science», August 30 – September 02, 2022, Madrid, Spain. P. 259–265. URL : <https://isg-konf.com/uk/problems-of-the-development-of-modern-science/>
13. Корженко В. В., Козирєва Н. В. Ідея Європейського Просвітництва щодо «всеомогутності виховання» у філософії Григорія Сковороди // Progressive research in the modern world. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. VoScience Publisher. Boston, USA. 2022. P. 596–607. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/PROGRESSIVE-RESEARCH-IN-THE-MODERN-WORLD-1-3.12.22.pdf>
14. Корженко В. В., Козирєва Н. В. Away from Moscow: «альфабетизм» як вимога філософської рефлексії Миколи Хвильового // Scientific research in the modern world. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Toronto, Canada. 2022. Pp. 571–581. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/SCIENTIFIC-RESEARCH-IN-THE-MODERN-WORLD-7-9.12.22.pdf>
15. Базилевич В. Д. Метафізика економіки / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. – Київ : Знання, 2007. – 718 с. URL : http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_metafizyka_2007.pdf
16. Кривуля О. М. Філософія : [навч. посіб.] / О. М. Кривуля. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. – 592 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/01.filosofija_posibnik_krivulja.pdf
17. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти : [монографія] / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ. – 2009. – 289 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/92/1/%d0%9b%d0%b0%d1%85%d0%b8%d0%b6%d0%b0%20%d0%9c%20%d0%9c%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d1%8f%20%d0%9c%d0%be%d0%b4%d0%b5%d1%80%d0%bd%d1%96%d0%b7%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f.pdf>
18. Пазиніч С. М. Філософія : навч. посіб. / С. М. Пазиніч; – Харків : Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; видавець Олександр Савчук, 2017. – 380 с. URL : <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/20389>
19. Рассел Б. Історія західної філософії / Б. Рассел [Перекл. з англ. Ю. Лісняка, П. Таращука]. – Київ : Основи, 1995. – 759 с. URL : https://chtyvo.org.ua/authors/Russell_Bertrand/Istoriia_zakhidnoi_filosofii/
20. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. – 255 с. URL : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Phil-science.pdf>

21. Філософія : хрестоматія (від витоків до сьогодення) : [навч. посіб.] / за ред. акад. НАН України Л. В. Губерського, уклад. Л. В. Губерський, А. О. Приятельчук, І. В. Бойченко та ін. – Київ : Знання, 2009. – 624 с. URL : <http://westudents.com.ua/knigi/622-filosofya-guberskiy-lv.html>. Звернути увагу на окремі розділи в «Хрестоматії», що стосуються таких персоналій:

21.1 Рене Декарт (1596–1650)

Метафізичні розмисли.

Міркування стосовно наук.

Головні правила методу.

21.2 Володимир Вернадський (1863–1945)

Декілька слів про ноосферу.

21.3 Денніс Медоуз (нар. 1942)

Межі зростання.

Технічний прогрес і межі зростання.

Технічний прогрес у моделі світу.

Режим перевищення граничного значення.

21.4 Едмунд Гуссерль (1859–1938)

Ідеї до чистої феноменології та феноменологічної філософії.

21.5 Іммануїл Кант (1724–1804)

Критика чистого розуму. Вступ.

21.6 Бертран Рассел (1872–1970)

Людське пізнання. Його сфера та межі.

21.7 Ілля Пригожин (1917–2003)

Порядок із хаосу: новий діалог «людини з природою».

21.8 Томас Кун (1922–1996)

Структура наукових революцій.

21.9 Пол Фєєрабенд (1924–1994)

Аналітичний покажчик.

Вступ.

21.10 Ганс-Георг Гадамер (1900–2001)

Мова як горизонт герменевтичної онтології.

21.11 Людвіг Вітгенштайн (1889–1951)

Логіко-філософський трактат.

21.12 Данієл Белл (1919–2011)

Настання постіндустріального суспільства.

21.13 Макс Вебер (1864–1920)

Протестантська етика і дух капіталізму.

Постановка проблеми.

21.14 Френсіс Фукуяма (нар. 1952)

Довіра: соціальні добродії і шлях до розквіту.

22. Читанка з історії філософії: у 6 кн. – Київ, 1992–1993. Книга 1 URL: https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/istorija_antichnaja/chitanka-istoriji-filosofiji-1-filosofiya-starodavnogo-svitu-volinka; Книга 6 URL: https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/chitanka_z_istoriji_filosofiji_6_zarubizhna_filosofija_xx_volynka/27-1-0-4973.

23. Park Robert E., Ernest W. Burgess, Roderick D. McKenzie The City. – Chicago and London: The University of Chicago Press, 1984. – 156 p. URL: <http://www.esperdy.net/wp-content/uploads/2009/09/Park-The-City.pdf>